

Biblioteksplan 2.0

Folkbibliotek

Skolbibliotek

Regional biblioteksverksamhet

Sjukhusbibliotek

National Library
of Sweden

Omslagsbild , Stockholms stadsbibliotek, Kulturhuset, foto Cecilia Ranemo

Biblioteksplan 2.0 Dnr 232-KB 924-2013

Publikationen kan kopieras fritt och citeras. Vid citering uppge källan.

Ansvarig utgivare: Kungliga biblioteket

Förfrågningar: Cecilia Ranemo, KB tel. +46 (0)10-709 36 39 eller respektive [regional biblioteksverksamhet](#).

Kungliga biblioteket, Box 5039, 102 41 Stockholm, Swden, e-post: biblioteksstatistik@kb.se

webb: <http://www.kb.se/> blogg: <http://biblioteksstatistik.blogg.kb.se/>

Innehåll

Inledning	5
Vad vill lagstiftarna?	8
Vad är en biblioteksplan?	10
Följa upp	12
Frågor i biblioteksplanearbetet	14

Mot bakgrund av att vissa remissinstanser har påpekat att promemorians formulering kunde orsaka oklarheter kring vilket planinstrument som avses, är regeringens förslag dock att lydelsen ”planer för sin biblioteksverksamhet” byts ut mot ”biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet”. På så vis framgår det tydligare att vad som avses är en separat plan för just biblioteksverksamheten.
(Prop. 2012/13:147)

Stockholms stadsbibliotek, Kulturhuset, foto C Ranemo

Inledning

Det har sedan 2004 funnits en paragraf i bibliotekslagen om att kommuner och landsting ska anta planer för sin biblioteksverksamhet. Vilka planer och på vilket sätt har varit omstritt. 2014 träder en ny bibliotekslag i kraft där det står att kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner. Biblioteksplanen är ett särskilt dokument.

Även om det anges i förarbetena till lagen och propositionen vad som menas med en biblioteksplan har Kungliga biblioteket (KB) och de regionala biblioteksverksamheterna i samverkan uppmärksammat ett behov av en kort sammanställning om vad som avses med biblioteksplaner. En behovsinventering har gjorts med en rad folkbibliotekschefer i landets kommuner. Denna skrift är framtagen

av KB och de regionala biblioteksverksamheterna i samarbete.

Det har under åren funnits många olika uppfattningar om vad en biblioteksplan är och vad den ska innehålla eftersom det är upp till varje huvudman inom kommun eller landsting att utforma sin biblioteksplan. Det här är en liten skrift för dig som vill ha tips på hur andra gör, vad lagstiftarna avsåg och några ”komihåg” för vad som kan vara bra att tänka på när man utformar en biblioteksplan. Syftet är inte att likrikta biblioteksplanerna i landet utan att stödja de som utformar planer med förslag till innehåll som kopplar till den nya bibliotekslagen som träder i kraft 2014.

I propositionen till den nya bibliotekslagen har regeringen uttryckt följande:

”Innehållet i biblioteksplanerna preciseras inte i lag och någon mall för hur en biblioteksplan ska se ut finns inte. Om vägledning för utformning av biblioteksplanerna bedöms nödvändig bör kommuner och landsting i samråd med den uppföljande myndigheten kunna utforma sådana.”
(Prop. 2012/13:147 sid 44)

Den nya bibliotekslagen

Den nya bibliotekslagens formulering med ordet **ska**, medför att paragrafen om att anta biblioteksplaner i lagen är tvingande. Kommuner och landsting som inte har biblioteksplaner bryter mot lagen.

Bibliotekslagen är en ramlag och därför innehåller den inte uppgifter i detalj om vad som avses med allt. Det öppnar för olika tolkningar. Men vissa saker står klart genom detaljer som regleras i t.ex. Kungliga bibliotekets (KB) myndighetsinstruktion och anledningar till lagens skrivningar om biblioteksplaner kan också utläsas i förarbetena till lagen och propositionen. Paragraferna i den nya bibliotekslagen som avser biblioteksplaner lyder:

17 § Kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

18 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet.

Myndigheten ska tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används.

Möjligheter att klaga

KB har i sitt uppdrag uppgift att följa hur planerna är utformade och hur de används. I samband med detta uppdrag har det konstaterats att det fortfarande, åtta år efter att den gamla bibliotekslagen trädde i kraft, finns kommuner som inte har en politiskt antagen plan för sin biblioteksverksamhet. Många kommuner har också en så gammal plan för biblioteksverksamheten att den inte längre är aktuell. Därför finns följande att läsa i regeringens proposition:

”En fråga som har väckts är vad som gäller om en bibliotekshuvudman inte uppfyller sina skyldigheter enligt lagen. I den nu gällande bibliotekslagen saknas anvisningar om besvär- eller överklagandemöjligheter, något som enligt Kungl. biblioteket kan ha bidragit till att lagen uppfattats som kraftlös. Utifrån ett användarperspektiv är det, enligt Kungl. bibliotekets bedömning, angeläget att det tydliggörs hur den som ifrågasätter huruvida en bibliotekshuvudman uppfyllt sina skyldigheter ska gå tillväga för att överklaga eller anföra besvär.

Bibliotekslagen är utformad som en ramlag som anger övergripande principer och riktlinjer för det offentligt finansierade biblioteksväsendet. Lagen ger skyldigheter för det allmänna att ge enskild tillgång till biblioteksverksamhet. Lagen är däremot inte utformad så att den ger den enskilde möjligheten att kräva en rättighet av ett visst slag.

En enskild har möjlighet att i enlighet med 10 kap. 8 § kommunallagen (1991:900) begära laglighetsprövning av ett beslut som en kommun eller ett landsting har tagit, exempelvis beträffande dess biblioteksverksamhet. För det fall det beslut som fattats inte har tillkommit i laga ordning, hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen eller landstinget, det organ som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller beslutet strider mot lag eller annan författning ska beslutet upphävas. Kommunala beslut som innebär att biblioteksverksamheten utarmas på ett sådant sätt att kraven i lagen inte uppfylls kan alltså angripas på detta sätt. ”

(Prop. 2012/13:147 sid 48)

Kommunens, inte folkbibliotekets ansvar

Det åligger således varje kommun och landsting att anta en biblioteksplan. Men som det har sett ut tidigare så har det ofta varit folkbiblioteket som fått i uppgift att göra en biblioteksplan och planen har då ofta kommit att bli en folkbiblioteksplan och inte den heltäckande kommunala biblioteksplan som var tänkt. De övriga kommunala biblioteksverksamheterna saknas många gånger i planerna och samverkan med andra bibliotek är inte alltid beskriven. Detta har konstaterats i KB:s uppföljande rapporter [Bibliotekens planer 2012](#) och [Barnen i planerna 2012](#).

Det är också så att alla de olika kommunala förvaltningarna som berörs av biblioteksverksamheten har inte alltid medverkat då planen togs fram och deras bidrag till att biblioteksverksamheten är möjlig att genomföra på olika sätt blir lidande.

Oklart om innehåll och funktion

När första lagen om bibliotekens planer trädde i kraft 2005 uppstod en viss förvirring kring vad det egentligen skulle stå i dem. Regering hade lämnat hela ansvaret till kommunerna och landstingen att utforma dem.

I vissa kommuner passade inte den nya formen av plan in i den övriga planeringen. Den biblioteksplan som skapades för att kommunen inte skulle bryta mot lagen blev ibland en plan som levde sitt eget liv utanför den övriga planeringen. Biblioteksplanen hade sällan kopplingar till de andra planverktyg som finns i kommunerna.

”Biblioteksplanerna ser dock mycket olika ut och har skiftande ambitionsnivåer. Trots brister i efterlevnaden av lagens bestämmelser har arbetet med biblioteksplaner lyft upp biblioteksfrågorna till diskussion i många kommuner och landsting på ett sätt som har varit positivt för biblioteksutvecklingen.”

(Prop. 2012/2013:147)

Stockholms stadsbibliotek Kulturhuset, foto Jens Gustavsson

Vad vill lagstiftarna?

Det finns flera anledningar till att lagstiftarna ursprungligen skrev till en paragraf om planer för biblioteksverksamheterna i bibliotekslagen 2005.

Uppdateringen i 2014 års lag är bara en förstärkning, de grundläggande anledningarna till att biblioteken ska anta biblioteksplaner är fortfarande desamma.

Förstärka skolbiblioteken

Ibland annat förarbetena till den gamla lagen är det uttryckt att det fanns en förhoppning att kommunala biblioteksplaner skulle gagna den ibland eftersatta skolbiblioteksverksamheten inom kommunerna:

”Utmaningarna på skolbiblioteksområdet har återverkningar på de till allmänheten riktade

traditionella folkbiblioteksverksamheterna som kommunerna och det allmänna biblioteksväsendes övriga intressenter också måste förhålla sig till och bemästra. Det ligger nära till hands att ta behoven av en mer utvecklad skolbiblioteksverksamhet till utgångspunkt för ett förnyat övervägande av de förslag som väckts att kommunerna skall upprätta planer för biblioteksverksamheterna.”
(DS 2003:66)

Utjämning genom samverkan

Utredarna konstaterade att biblioteksverksamheten i landet inte var jämt fördelad och att planer för biblioteksverksamheterna skulle gagna en jämnare nivå mellan olika landsändar.

Uppföljning och samordning

”Regeringens bedömning är att behovet av planer för biblioteksverksamheterna på lokal och regional nivå kvarstår, inte minst mot bakgrund av den betydelse de har för möjligheterna till nationell uppföljning, samordning och kvalitetsutveckling.” (Prop. 2012/2013:147)

Resurseffektivisering

”Personalminskningen under perioden är dock markant, vilket antas höra ihop med ett minskande antal filialbibliotek då dessa ofta integrerats med andra enheter. Mindre kommuner har som ett led i omstruktureringen av verksamheterna under det senaste decenniet tenderat att slå vakt om vissa basfunktioner, medan de större kunnat genomföra mera kraftfulla utvecklingsinsatser. Samtidigt visas i promemorian att det varit svårt att möta den efterfrågan som finns vad gäller skolbibliotek och från grupper med särskilda behov. Eftersom verksamheten för äldre och funktionshindrade i många kommuner inte har status som basverksamhet förefaller dessa grupper också ha blivit förlorarna.” (Prop. 2004/2005)

Användaranpassningar

”Regeringen föreslår vidare att folkbiblioteken ska vara anpassade till användarnas behov. Detta är en förändring i förhållande till förslaget i promemorian om anpassning till kommuninvånarnas behov. Som flera remissinstanser har påpekat kan det senare uppfattas som allt för snävt. Snarare än kommuninvånarna bör bestämmelsen ta sikte på alla som nyttjar biblioteket, oavsett om de är bosatta i kommunen eller inte. Det hindrar dock inte att biblioteken i planeringen av verksamheten utgår från de förutsättningar som råder i den enskilda kommunen, till exempel att det finns en stor andel av befolkningen som talar ett annat modersmål än svenska. Att folkbiblioteken ska vara anpassade till användarnas behov förtydligar också det användarperspektiv som bör vara vägledande för verksamheten. Det är av stor vikt att biblioteken hämtar in och beaktar de önskemål och synpunkter som biblioteksanvändarna har på verksamheten.” (Prop 2012/2013:147, sid. 21)

Stockholms stadsbibliotek Kulturhuset, foto Jens Gustavsson

Vad är en biblioteksplan?

Det står inte i själva lagen, men det finns beskrivet i de gamla och nya förarbetena och propositionerna vad som avses med en biblioteksplan.

I förarbetena till den gamla bibliotekslagen står att:

”Det är en uppgift för kommunen, landstinget eller regionen i fråga att med utgångspunkt i 2 § bibliotekslagen utforma och anta planer för biblioteksverksamheterna och ge dem en sådan konkretion mål och medel att medborgarnas förutsättningar att påverka huvudmannens överväganden gynnas. Antagna verksamhetsplaner är också en viktig förutsättning för att samverka biblioteken emellan skall få en tydlighet som bidrar till god tillgänglighet och effektivt resursutnyttjande.” (Ds 2003:66)

...en sådan konkretion mål och medel att medborgarnas förutsättningar att påverka huvudmannens överväganden gynnas.

I den senaste propositionen står det:

”Regeringen kan konstatera att den verksamhet som ska ingå i biblioteksplanen är den biblioteksverksamhet som kommunen eller landstinget bedriver som huvudman. För det fall kommunen bedriver skolbiblioteksverksamhet som huvudman ska även den ingå i planen. På motsvarande sätt ska sjukhusbiblioteksverksamhet ingå för det fall landstinget som huvudman driver

sådan verksamhet. Biblioteksplanerna kommer av nödvändighet inte att se likadana ut eftersom olika kommuner och landsting bedriver biblioteksverksamhet i varierande omfattning.” (Prop. 2012/2013:147, sid. 44)

Så, vad gäller?

Läser man gamla och nya utredningen, propositionen och lagen kan det sammanfattningsvis konstateras att paragrafen om biblioteksplaner har antagits för att uppnå följande:

1. Alla kommuner och landsting ska ha en politiskt antagen biblioteksplan.
2. Biblioteksplanen är en separat handling.
3. Kommunala biblioteksplaner bör innehålla folkbibliotek, skolbibliotek och medieförsörjningen mellan andra kommunala institutioner eller biblioteksverksamheter.
4. De landstingskommunala planerna bör innehålla den regionala biblioteksverksamheten såväl som sjukhusbibliotek och olika typer av medieförsörjning och medieplanering.
5. Samarbeten på kommunal och regional nivå med andra bibliotekstyper bör vara beskrivna både i de kommunala och landstingskommunala biblioteksplanerna.
6. Biblioteksplanerna bör ge närmare besked om verksamhetens inriktning och omfattning på sådan nivå att medborgarens förutsättningar att påverka huvudmannens överväganden gynnas.
7. Biblioteksplanerna bör vara uppföljningsbara och kopplade till bibliotekslagen.

8. Alla offentliga bibliotekstyper bör eftersträva samverkan på kommunal, regional och statlig nivå.

Räcker det inte med kulturplanen?

Nej. Vad som naturligtvis är utmärkt att göra är att knyta biblioteksplanen till kulturplanen, såväl den kommunala som den regionala. Regeringen har särskilt tagit upp denna frågeställning i propositionen till den nya bibliotekslagen:

”Regeringen instämmer i att det kan vara rimligt att samordna arbetet med biblioteksplanerna med arbetet med de regionala kulturplanerna. Det innebär dock inte att det lagstadgade kravet på att landstingen ska anta särskilda biblioteksplaner bör utgå. Skälet för det är främst att planeringen av biblioteksverksamheten riskerar att bli alltför översiktlig om den integreras i de allmänna kulturplanerna.” (Prop. 2012/2013:43, sid 43)

Stockholms stadsbibliotek Kulturhuset, foto C Ranemo

Följa upp

Som ett led i att man bland annat funnit att bibliotekslagens bestämmelse om att anta planer för verksamheten inte alltid efterlevs i kommunerna och landstingen, fick KB 2011 en ny instruktion från regeringen.

Den nya instruktionen kom i samband med KB:s utökade uppdrag att ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet:

”KB ska /.../tillsammans med länsbiblioteken följa upp hur de planer för biblioteksverksamheterna som kommuner och landsting antar i enlighet med bibliotekslagen har utformats och hur de används.”

I det nya förslaget till bibliotekslag finns nu samma formulering inskriven med tillägget att planerna är specificerade som **biblioteksplaner** samt att även **kommunerna** ska medverka till arbetet att planerna följs upp:

18 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet. Myndigheten ska tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används.”

I propositionen till den nya bibliotekslagen skriver regeringen:

”Även i promemorian konstaterades att en mer kontinuerlig uppföljning av biblioteksplanerna sannolikt skulle ge en bättre bild av bibliotekens kvalitet och utvecklingsbehov. Bristen på uppföljning är en starkt bidragande orsak till att så många kommuner har underlåtit att upprätta en biblioteksplan och att planerna är så olika. Regeringen föreslår därför nu en bestämmelse om uppföljning i lagen, med innebörden att den myndighet som regeringen bestämmer tillsammans med kommunerna och landstingen ska följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används – se närmare förslaget i avsnitt 17. Det ska dock vara upp till de uppföljande organen att gemensamt komma fram till de mest ändamålsenliga formerna för uppföljning.” (Prop. 2012/2013:147, sid. 44)

KB och de regionala biblioteksverksamheterna

KB och de regionala biblioteksverksamheterna inledde ett samarbete under 2012.

Verksamhetsansvariga på de regionala biblioteksverksamheterna, ingår tillsammans med personal från KB, i en arbetsgrupp som regelbundet träffas för att diskutera hur man på olika sätt kan underlätta bibliotekens arbete med biblioteksplaner och övrig kvalitetsutveckling. I arbetsgruppen ingår även en representant från Statens kulturråd. Arbetet berör också biblioteksstatistik, målformuleringar och uppföljning av biblioteksplaner med hjälp av nyckeltal och brukarundersökningar.

Mellan mötena sker ett utvecklingsarbete och denna skrift är ett resultat av det arbetet.

Under våren och hösten 2013 har många av de regionala biblioteksverksamheterna genomfört behovsinventeringar vid möten med folkbibliotekscheferna i länen. En ofta efterfrågad produkt var en ”checklista för hur man gör en biblioteksplan”.

I och med den nya bibliotekslagen så ska även kommunerna samverka i arbetet med att biblioteksplanerna ska följas upp avseende hur de är utformade och hur de används. Det löses i ett första steg genom att folkbiblioteksföreträdare från alla län bjuds in under 2014 till den redan etablerade arbetsgruppen.

Plangalleri

Som ett led i KB:s arbete att följa hur planerna utformats har ett länkgalleri till de kommunala och landstingskommunala biblioteksplanerna skapats på <http://biblioteksstatistik.blogg.kb.se/uppdrag-planer/>

Uppföljningsbara biblioteksplaner

En del av att ha en plan för biblioteksverksamheten i kommunen eller landstinget är att senare kunna följa upp om målen uppnåtts. Har biblioteken gjort det som planerats, eller har man inte haft tillräckliga resurser för att nå alla målen? Eller riktat energin på andra verksamheter än de planerade?

När biblioteksplanen innehåller mätbara mål är den möjlig att följa upp. Mätbara mål kan vara av olika slag; mål som går att följa upp med nyckeltal för verksamheten, mål som kan följas upp med brukarundersökningar eller mål som kan besvaras med ja, gjort eller nej, inte gjort. Se vidare skriften [Nyckeltal 1.0](#) på www.kb.se.

Det är upp till varje huvudman inom kommun eller landsting att följa upp i vilken mån målen i biblioteksplanen följts eller uppnåtts.

KB:s uppdrag är att följa och rapportera utvecklingen av hur biblioteksplanerna för kommuner och landsting är utformade och hur de används samt främja samverkan mellan olika aktörer på olika nivåer inom området.

Stockholms stadsbibliotek Kulturhuset, foto Jens Gustavsson

Frågor i biblioteksplanearbetet

För att utforma en kommunal biblioteksplan så att den gynnar medborgarnas förutsättningar att påverka huvudmannens överväganden, måste den vara konkret och visa på mål och medel. Här ger vi exempel på några frågor som när de besvaras i biblioteksplanen gör att den anknyter direkt till den nya bibliotekslagens avsikter.

I arbetet med att ta fram denna frågelista har KB och de regionala biblioteksverksamheterna i samverkan gått igenom den nya bibliotekslagen och intentionerna till att lagen kom till för att underlätta för er som ska formulera en ny biblioteksplan.

Om er biblioteksplan har formuleringar kring de olika uppräknade frågeställningarna så är planen kopplad till det som lagstiftarna har avsett att biblioteksplanen ska planera.

Naturligtvis är inte alla punkter aktuella för alla kommuner, men ni har i alla fall försäkrat er om att ni tagit med många av de aspekter som kan vara relevanta. Kanske är det också så att i just er kommun har ni något unikt som ni inte bör glömma att ta med då allt inte finns med i dessa frågeställningar.

A. Alla bibliotekstyper inom kommunen

Finns all kommunal biblioteksverksamhet med i biblioteksplanen? T.ex.

- Folkbibliotek
- Skol- och gymnasiebibliotek
- Biblioteksverksamhet inom förskolan
- Biblioteksverksamhet för vuxenutbildning (t.ex. lärcentra, SFI)
- Biblioteksverksamhet inom vård och omsorg
- Biblioteksverksamhet på kommunala arbetsplatser
- Övrig kommunal biblioteksverksamhet

B. Ansvariga nämnder och förvaltningar

Är det klart vilka nämnder och förvaltningar inom kommunen som har ansvar för att biblioteksplanens olika delar är möjliga att genomföra? T.ex.

- Barn och ungdom
- Kultur
- Teknik och teknisk infrastruktur
- Vård och omsorg
- Utbildning, skola
- Social
- Samhällsbyggnad

C. Tidssatta mål

Hur är målen i planen tidssatta så att det är klart framgår när de ska vara uppnådda eller genomförda så att de är uppföljningsbara? T.ex.

- Halvår
- Verksamhetsår
- Läsår
- Mandatperiod
- Biblioteksplanens livslängd

D. Koppling till regionala och nationella planer och lagar

Hur är biblioteksplanens innehåll kopplat till de regionala planer och de lagar som berör biblioteksverksamheten? T.ex.

- Den regionala biblioteksplanen
- Den regionala kulturplanen
- Den regionala utvecklingsplanen
- Länsstyrelsernas digitala agendor
- Vård- och omsorgsplaner
- Lagar: skollagen, diskrimineringslagen etc

E. Koppling till andra kommunala planer

Hur är biblioteksplanens innehåll kopplat till övriga kommunövergripande planer? T.ex.

- Tillgänglighetsplan
- Jämställdhetsplan
- Utbildningsplan
- Vård- och omsorgsplaner
- Barn- och ungdomsplaner
- Kulturplan
- Folkbibliotekets verksamhetsplan
- Skolbibliotekens verksamhetsplaner
- Kommunala visioner och strategier

F. Personer med funktionsnedsättning

Finns de olika aspekterna som berör personer med funktionsnedsättning med? T.ex.

- Tillgängliga medier
- Tekniska hjälpmedel
- Fysisk tillgänglighet i lokalerna
- Teknisk tillgänglighet på webb
- Särskilt anpassade aktiviteter
- Lättläst och klarspråk
- Olika distributionskanaler för medier
- Nedladdning från MTM

Auseende personer med funktionsnedsättning i olika åldersgrupper? T.ex.

- Elever
- Barn
- Unga
- Vuxna
- Äldre

G. Personer av utländsk härkomst

Finns det särskilda mål och strategier för personer med utländsk härkomst? T.ex.

- Utländsk litteratur
- Svensk litteratur på utländska språk
- Publika aktiviteter
- Webbinformation

Auseende personer med utländsk härkomst i olika åldersgrupper?

- Elever
- Barn
- Unga
- Vuxna
- Äldre

H. Nationella minoriteter

Finns det särskilda mål i planen som berör svenska medborgare som brukar de nationella minoritetsspråken?

- Finska
- Samiska
- Meänkieli
- Romani chib
- Jiddisch
- Förvaltningsområde för nationella minoritetsspråk
- Bibliotekspersonal med särskilda språkkunskaper
- Webbinformation

I. Strategier för medietyper

Finns det mål i planen som beskriver strategier för val av medietyper vid nyförvärv? T.ex.

- Medieförsörjningsplan
- E-böcker
- Tryckta medier
- Andra e-resurser
- Anpassade medier
- Medier på andra språk än svenska
- Medietyp kopplat till fjärrlån (inlån och utlån)

J. Informationsteknik – informationskompetens

Vilka aktiviteter är planerade för att öka allmänhetens kunskap om hur informationsteknik kan användas och information tolkas? T.ex.

- Källkritik
- Referenssökning
- Digital delaktighet
- Kunskapsinhämtning
- MIK – media och informationskompetens

K. Medier och tjänster

Vilka metoder och processer ska biblioteken använda för att utbudet av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet? T.ex.

- Medieförsörjningsplan
- Inköpsförslag
- Rutininköp
- Profilingköp
- Mediesamverkan över kommungränserna
- Lånecentraler

L. Litteraturen som konstform

Vilka aktiviteter ska biblioteken genomföra för att främja litteraturens ställning? T.ex.

- Bokcirklar
- Författarbesök
- Samarbete med lokala författare
- Skrivarverkstad

M. Folkbildning

Vilka aktiviteter ska biblioteken genomföra för att främja intresset för bildning och upplysning? T.ex.

- Egen programverksamhet
- Samverkan med studieförbund
- Samverkan med högskola/universitet

N. Utbildning och forskning

Vilka aktiviteter ska biblioteken genomföra för att främja utbildning och forskning? T.ex. samarbete med eller för:

- Folkbibliotek, skolbibliotek och gymnasiebibliotek
- Distansstuderande
- Folkhögskolor
- Högskolor
- Lärcentra

O. Läsförfrämjande

Vilka aktiviteter ska biblioteken genomföra för att främja läsning? T.ex.

- Barn 0-6 år
- Barn 6-14 år
- Unga 15-18 år
- Unga 18-25 år
- Vuxna 25-65 år
- Äldre 65 år och uppåt
- I skolbiblioteken
- I folkbiblioteken
- Speciella språkgrupper

- Personer med funktionsnedsättning

P. Skolbibliotek

*Vilka specifika lösningar har kommunen för att säkerställa att **alla** elever i den kommunala grund- och gymnasieskolan har tillgång till skolbibliotek? T.ex.*

- Förskola
- Grundskolan
- Grundsärskolan
- Gymnasieskolan
- Gymnasiesärskolan
- Lästrappa

Q. Teknisk service

Vilka olika tekniska lösningar erbjuder biblioteken och vilka planeras för framtiden? T.ex.

- Bibliotekssystem
- Daisyspelare
- Datorer
- Digitala skyltsystem
- Fax
- Förstoringsapparater
- Hörslina
- Kopiering
- Läs- och surfplattor
- RFID
- Scanning
- Smarta telefoner
- Skrivare, 3D skrivare
- Spelkonsoler
- Talsyntes
- Webbkataloger
- Webbtjänster
- Wifi

R. Bibliotekssamarbeten

Är de organiserade samarbetena mellan bibliotek beskrivna i planen? T.ex.

- Samarbeten mellan kommunala bibliotek
- Samarbeten med bibliotek som inte ingår i den kommunala organisationen
- Bibliotekssamarbete över kommungränserna

S. Samarbeten med kommunala institutioner

Är de organiserade samarbetena som biblioteken har med övriga kommunala institutioner beskrivna i planen? T.ex.

- BVC
- Fritidsgårdsverksamhet
- Fritidsverksamhet
- Förskolan
- Gymnasiet
- Kultur
- Skolan
- Social
- Sär gymnasiet
- Särskolan
- Sär vux
- Turism
- Vuxenutbildning
- Vård och omsorg
- Annan kommunal rådgivning t ex energirådgivning och skuldsanering
- Arbetsplatsbibliotek på förvaltningarna
- Kommunbiblioteket som förvaltningsbibliotek för hela kommunen

T. Samarbeten med föreningar, organisationer och det civila samhället

Är de övriga samarbetena som de kommunala biblioteksorganisationerna har beskrivna i planen? T.ex.

- Föreningslivet
- Hembygdsrörelsen
- Kulturlivet
- Myndigheter (t.ex. Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, fängelser)
- Näringslivet
- Organisationer
- Studieförbund

U. Publika aktiviteter

Är arten och omfattningen av de publika aktiviteterna beskrivna, såväl de enskilda som återkommande? T.ex.

- Av, för, med och om barn och unga, elever
- Av, för, med och om personer med andra språk än svenska
- Av, för, med och om nationella minoriteter
- Av, för, med och om personer med funktionsnedsättning

V. Uppföljning

Innehåller biblioteksplanen uppgifter om hur och när den ska följas upp? T.ex.

- Mål som kan följas upp med nyckeltal
- Brukarundersökningar
- Processuppföljning
- Kollegial observation/ uppföljning
- Medarbetarenkäter
- Självvärdering/självskattning

X. Medieförsörjning och distribution

Vilka aktiviteter, samarbeten och strategier är planerade för att säkra medieförsörjningen inom kommunen? T.ex.

- Bibliotekslokalerna
- Bokbuss
- Boken kommer
- Fjärrlån
- Gemensam medieupphandling
- Hemsändning
- IB–Internationella biblioteket
- Kommunal medieförsörjningsplan
- Lånecentralerna
- Mediecentraler
- MTM– Myndigheten för tillgängliga medier
- Regional medieförsörjning
- Skolbibliotekens planer
- Skolbibliotekscentralen
- Transportsystem mellan bibliotek i kommunen
- Övriga utlåningsställen

Y. Respekt och bemötande

Vilka arbetsätt och vilken kompetensutveckling ska företas för att vidareutveckla arbetet med respekt och bemötande av olika slag? T.ex.

- Brukarenkät
- Fokusgrupper
- Medborgardialog
- Kompetensutveckling

Z. Personalåtgång

Hur är personalen dimensionerad och hur många årsarbeten avsätts till särskilda verksamheter? T.ex.

- Årsverken till barn- och ungdomsverksamhet
- Årverken till läsförbättring
- Årsverken till personer med andra språk än svenska
- Årsverken till de nationella minoriteterna
- Årsverken till personer med funktionsnedsättning
- Årsverken per öppettimme
- Årsverken till särskilda projekt och särskild utveckling
- Årsverken avsatta för kompetensutveckling

”Regeringen konstaterar att den utvärdering av bibliotekslagen som redovisas i promemorian visade att bristen på uppföljning av lagen sannolikt har bidragit till att det fortfarande är stora standardskillnader, både vad gäller den kommunala biblioteksservicen och den regionala biblioteksverksamheten. Att det inte gjorts en mer samlad uppföljning på nationell nivå av folk- och skolbiblioteken har också medfört att det saknas en gemensam syn på standard, kriterier för uppföljning och utarbetandet av biblioteksplaner. Både behovet av mer samordning och behovet av uppföljning av biblioteksplanerna motiverar ett mer samlat arbete nationellt.”

(Prop. 2012/2013:147, sid. 47)